

Kritisch journalist of advocaat van de duivel

Professor Verene Shepherd, voorzitter van de werkgroep *Experts on People of African Descent* in 2002 ingesteld door de Mensenrechterraad van de VN, zei najaar 2013 dat het Sinterklaasfeest een terugkeer naar het kolonialisme is. Ze ontketende een storm van reacties. Het werd een zaak van wereldformaat.

CNN, Al Jazeera en de BBC stuurden hun verslaggevers.

Commentatoren van kranten als *The Washington Post* meenden dat Nederland een racistisch land is. ‘Als idioten verklede blanken met zwarte gezichten zijn geen onschuldig kerstvermaak zoals de Nederlanders beweren’, schreef *The Guardian*¹.

Shepherd vraagt zich af waarom Nederland twee Sinten nodig heeft. Discussie-aanjager/activist Quincy Gario, gaat zover te stellen dat iedereen die zijn gezicht zwart schminkt, een racist is. Veel Nederlanders reageerden als door een wesp gestoken. Een ‘Pietitie’ kreeg in twee dagen 1,7 miljoen ‘likes’ op Facebook.

De geest was uit de fles, de vlam in de pan. Tijdens de landelijke intocht van dat jaar liepen bewapende Pieten in kogelvrij vest mee. Geen van hen droeg gouden oorkingen. De bisschop werd in Zoetermeer met stenen bekogeld en Utrechters die een buurtfeest met gekleurde Pieten organiseerden werden met de dood bedreigd.

‘De rechtbank is een drempel overgegaan die ik zelf niet heb willen nemen’, merkte de Amsterdamse burgemeester Van der Laan op, na de gerechtelijke uitspraak waarin gesteld werd dat Zwarte Piet een racistisch stereotiep is en een inbreuk op het privéleven van zwarte mensen.

Als iemand in januari rondgaat als hert of stier, dat wil zeggen: zichzelf tot een wild dier maakt en zich kleedt in de huid van een kuddedier en de kop van een beest opzet... drie jaar penitentie, omdat dit duivels is.

(uit: Liber Paenitentialis van Theodorus, aartsbisschop van Canterbury, zevende eeuw na Christus).

Arnold-Jan Scheer, journalist, theater- en televisiemaker (o.a. *Showroom, Paradijsvogels*) maakt sinds dertig jaar reizen naar onbekende Sinterklaasvieringen in alle uithoeken van Europa en doet tegelijkertijd onderzoek naar de wortels van het ritueel. Altijd heeft hij een filmcamera bij zich; een documentaireserie is in de maak. Hij ontdekt dat het Sinterklaasfeest teruggaat op natuurrituelen van ver vóór de jaartelling. Dat Zwarte Piet van oorsprong

¹ Black Pete: Dutch relic of Christmas past prompts racism row, *The Guardian*, 6 december 2013.

een Afrikaan zou zijn blijkt een misvatting die pas in de negentiende eeuw voet aan de grond kreeg.

Scheer voert de lezer aan de hand van verbazingwekkende feiten terug naar de diepere lagen van het feest. Dit baanbrekende verhaal over Sinterklaas en zijn helper onthult een diep trauma: de doorgesneden band tussen mens en natuur en de verbreking van ons pact met de dieren.

Arnold Jan Scheer op schoot bij de anonieme klerk van koning Béla van Hongarije.

© Ellis Michelle Scheer